



Generalitat de Catalunya  
Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació  
**Direcció General del Patrimoni Cultural**  
Servei de Suport Tècnic i Inventari  
Biblioteca del Patrimoni Cultural

5785

## Memòria de la intervenció arqueològica preventiva a la Rambla, 62, 66 / Ferran 1 (Barcelona, Barcelonès)

Albert Velasco Artigues



### **Avis legal**

Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 2.5 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi el titular dels drets i no se'n faci un ús comercial. No es pot alterar, modificar o generar una obra derivada a partir d'aquesta obra. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/es/legalcode.ca>.

**Sr Antoni Caballé Crivillés**

Arqueòleg territorial  
Àrea de coneixement i recerca  
Generalitat de Catalunya  
Portaferrissa, 1  
Barcelona

Data: 12 de gener de 2007

Adjunt et trametem un original imprès i una còpia en CD de la memòria de Albert Velasco Artigues:

- **Memòria de la intervenció arqueològica efectuada a la Rambla, 62-66, Ferran, 1 (Barcelona, Barcelonès).**

**Director: Albert Velasco Artigues (Àtics, S.L.)**

**Codi MHCB: 274/04**

Esperem que sigui correcte. Estem a la vostra disposició per a qualsevol aclariment.

Rep una cordial salutació

**Ferran Puig i Verdaguer**

Director del Servei d'Arqueologia  
del Museu d'Història de la Ciutat



## ÍNDEX

1. FITXA TÈCNICA.....	3
2. SITUACIÓ DEL JACIMENT.....	4
3. NOTÍCIES HISTÒRIQUES I INTERVENCIIONS ANTERIORS....	5
4. MOTIVACIONS I OBJECTIUS DE LA INTERVENCIÓ.....	9
5. METODOLOGIA.....	10
6. DESCRIPCIÓ DE LES TROBALLES.....	11
7. CONCLUSIONS.....	14
8. BIBLIOGRAFIA.....	15
9. REPERTORI ESTRATIGRÀFIC.....	16
10. DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA.....	21
11. DOCUMENTACIÓ PLANIMÈTRICA.....	24

## 1. FITXA TÈCNICA

<b>NOM DE LA INTERVENCIÓ</b>	Rambla 62-66 i C/ Ferran, 1
<b>UBICACIÓ</b>	Ciutat Vella Barcelona
<b>COORDENADES UTM</b> Fus31N amb Datum ED50 (UB/ITC)	X: 431,040 Y: 4581.512 Z: 7,8 m s n m
<b>CONTEXT</b>	Zona urbana
<b>TIPUS D'INTERVENCIÓ</b>	Preventiva terrestre
<b>CLASSE D'ACTIVITAT</b>	Control moviment de terres
<b>DATES D'INTERVENCIÓ</b>	25 de novembre a 2 de desembre de 2004
<b>PROMOTOR</b>	FECSA-ENDESA
<b>EQUIP TÈCNIC</b>	Direcció: Alber Velasco Artigues

## **2.SITUACIÓ DEL JACIMENT**

Amb motiu de les obres de reforç de la xarxa elèctrica previstes per la companyia FECSA-ENDESA (Núm. d'obra: 113589), i portades a terme per l'empresa sub-contractada ESPELSA a la Rambla 62-66 – C/Ferran, 1 de Barcelona (Districte Ciutat Vella), el Servei d' Arqueologia del Museu d' Història de la Ciutat de l'Ajuntament de Barcelona va decidir realitzar un seguiment arqueològic preventiu degut a la importància d'aquest sector en època medieval. Aquest control arqueològic va ser encarregat a l'empresa ÀTICS S.L, sota la direcció tècnica de l' arqueòleg Albert Velasco Artigues amb el propòsit de descobrir i documentar les possibles restes conservades.

Els treballs arqueològics es van dur a terme entre els dies 25 de novembre i 2 de desembre del 2004, amb l' obertura d' una rasa de 24 metres a la vorera de la Rambla 62-66 amb carrer Ferran, 1 de Barcelona.

### **3. NOTÍCIES HISTÒRIQUES I INTERVENCIONS ANTERIORS**

Com ja s'ha esmentat anteriorment la intervenció arqueològica preventiva afectà un tram de La Rambla i una petita part del carrer Ferran. Per tant, és interessant emmarcar-los dins una realitat més àmplia i no solament com a carrers aïllats, de manera que es pugui entendre millor el seu significat històric.

En els seus orígens La Rambla havia estat un rieral format per aigües provinents de les muntanyes que coronaven el pla de la ciutat per ponent i migdia.

Quan a la paraula " rambla " la trobem com a forma catalanitzada del terme àrab *rambla* la qual significava torrent, rieral o curs d'aigua. En temps antics aquesta riera havia rebut diversos noms com: Cagadell o Cogadell, Còdols o Codell; riera d'en Malla, d'en Bonanat, d'en Ponç i d'en Pomet.

La ciutat de Barcelona des d'època d'August estava encerclada per una muralla, reformada posteriorment en el segle IV dC. Ja des de mitjans del segle XI la població havia desbordat el recinte murallat i s'havia estès pel territori circumdant; inicialment seguint camins que arrencaven de les quatre portes obertes en la fortificació i més tard ocupant bona part dels espais intermedis.

Aquesta també fou l'època d'implantació dels grans convents com el de Sant Francesc o Santa Caterina, ocupant així grans espais a les afores de la ciutat i aglutinant al seu costat zones de poblament.

Com a resultat de tot això, a la segona meitat del segle XIII la ciutat ocupava 150 hectàrees amb més de 30.000 habitants, de manera que Jaume I emprengué en la construcció d'una nova muralla que englobés els nous barris o *vilanoves*. Així doncs, ens trobem que en el 1248 ja hi havia un tros de la muralla que tancava els suburbis més importants – Santa Maria del Pi i Santa

Maria del Mar –. Aquesta nova edificació a més de complir una missió defensiva també simbolitzava el poder i les llibertats del municipi.

Per tant La Rambla al segle XIII deixà de ser només un accident geogràfic fora de les muralles romanes i va passar a convertir-se en una defensa militar. Alhora, però, també esdevingué un obstacle important que impedí durant molt temps el creixement urbà pel cantó de ponent, a més de convertir-se en línia de partició entre la ciutat vella i el nou suburbi o raval el qual es va anar formant lentament durant gairebé quatre segles.

Durant la construcció d'aquesta muralla de La Rambla s'adonaren que l'espai resguardat per la fortificació era reduït i que calia ampliar-lo. De manera que fou acordat construir un tercer cercle defensiu. Aquest recinte fou manat construir pel rei Pere III, en una època que aquest monarca ordena la fortificació de les ciutats catalanes. Així que es produí l'ampliació del recinte murallat i es va construir la muralla del Raval, deixant la zona de La Rambla com una segona línia de defensa. El cinturó defensiu es va completar al segle XVI, amb la construcció de la muralla de mar.

Durant els segles XVI i XVII les muralles de La Rambla es van mantenir intactes com a mur de defensa interior. De totes maneres, però, aquest sector de la muralla va perdre poc a poc la seva funcionalitat, com així ho documenta la presència d'habitatges adossats a ella.

A més d'això, tota aquesta zona començava a tenir l'aspecte de carrer gràcies a l'edificació, pel costat del Raval, de construccions monàstiques que van convertir La Rambla en una via de convents. També hi havia edificis públics com la Universitat o Estudi General davant la Porta de Santa Anna; el teatre de la Santa Creu al Pla dels Ollers; i a la part més pròxima al mar, la foneria dels canons.

El moment en què es podria començar a considerar La Rambla com a un carrer seria a partir del segle XVIII, quan es dona permís per edificar cases a l'espai ocupat per les muralles. Al 1772 foren enderrocades les muralles entre

les Drassanes i la porta dels Ollers i a les darreries de segle s'urbanitzà el carrer. Així doncs La Rambla es convertí en una passeig.

La importància d'aquest carrer augmentà amb les successives reformes que hi tingueren lloc: el 1824 s'inaugurà el carrer Ferran; 1844 fou construït el teatre del Liceu; i el 1848 la plaça Reial. Les muralles van anar essent enderrocades de mica en mica.

Així doncs, el nou passeig fou lloc de residència de nobles i comerciants enriquits, amb exemples com el palau de la Virreina o el palau Moja. Malgrat la nova imatge, La Rambla mantingué el seu caràcter conventual, amb convents ja existents com el de Santa Mònica o d'altres nous com el dels Caputxins el 1718.

Finalment l'alineació actual del carrer tingué efecte en ser enderrocades totalment les fortificacions entre els anys 1848 i 1856.

A més de la història general de La Rambla de Barcelona seria interessant centrar-nos una mica més en la part alta d'aquesta, lloc on es va desenvolupar el seguiment en qüestió. Aquesta zona és coneguda com a Rambla dels Estudis, això es deu a que en aquest espai hi havia l'Estudi General o Universitat, situat a la vora de les torres del Portal de Santa Anna. Aquesta institució fou fundada per Martí I el 1402 i reformada per Alfons el Magnànim el 1450. L'edifici en qüestió va ser construït a mitjans del segle XVI i l'emperador Carles V col·locà la primera pedra el 1536. Felip V suprimí la universitat barcelonina i convertí l'edifici en caserna. El 1843 fou enderrocat per tal d'obrir a les muralles la Porta d'Isabel II.

Quan als **antecedents arqueològics** s'hauria d'esmentar l'existència de diverses intervencions al llarg de La Rambla. En primer lloc trobaríem la intervenció al pàrquing Alarcón S. A.<sup>1</sup>, situat al carrer Escudellers. Aquest pàrquing comportava l'ocupació del subsòl de la plaça Joaquim Xirau i del

---

<sup>1</sup> Excavació realitzada per J. HUERTAS l'any 1997.



Frontó Colom, així com l'obertura d'una rampa d'accés a La Rambla de Santa Mònica/Plaça del Teatre. En aquest cas es van poder documentar més de 20 metres del tram de la muralla del segle XIII, alhora es va poder comprovar la tècnica constructiva usada.

Una segona intervenció també realitzada per Josefa Huertas es portà a terme durant les obres de reforma i edificació en la parcel·la situada al número 70 de La Rambla. En aquesta ocasió es trobà un fragment de la muralla medieval situat entre el carrer Ferran i el Pla de la Boqueria, d'uns 7.5 metres de longitud i una alçada de 3 metres així com també fragments de ceràmica vidrada i els decorats en verd i manganès.

També sembla ser que hi hauria hagut una tercera intervenció en la zona de La Rambla al davant de l'antic centre del Sepu, quan es construí una estació transformadora. En aquesta intervenció s'haurien trobat restes de la muralla de Jaume I.

També s'hauria d'esmentar la intervenció realitzada en el carrer d'en Roca 36-36 i Portaferrissa 4-16<sup>2</sup> per la proximitat amb el nostre seguiment. En aquest cas es realitzà una rasa per a la instal·lació d'una línia soterrada de baixa tensió i no es va obtenir cap tipus d'informació arqueològica ja que no aparegueren cap tipus de restes.

Finalment - tot i estar una mica més allunyat - també seria interessant tenir en compte la intervenció portada a terme amb motiu de la construcció d'un ascensor dels Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya al carrer Pelai 62, tot just a tocar amb La Rambla<sup>3</sup>. Aquí es va poder documentar una part del tram i una torre circular de la muralla de Pere el Cerimoniós del segle XIV.

D'altra banda, cal esmentar també les darreres intervencions realitzades en motiu de la reforma de l'estació del metro de "Liceu". Els resultats de les quals estan encara en procés d'estudi.

---

<sup>2</sup> Excavació realitzada per E. MEDINA l'any 2002.

<sup>3</sup> Excavació realitzada per P. L. ARTIGUES l'any 2001.

## **4. MOTIVACIONS I OBJECTIUS DE LA INTERVENCIÓ**

Tal com s'ha esmentat anteriorment, l'indret on es dugué a terme l'actuació és una zona de gran interès arqueològic i d'alt valor històric. Per aquest motiu, el Servei d' Arqueologia del Museu d' Història de la Ciutat de l'Ajuntament de Barcelona va decidir efectuar una intervenció arqueològica preventiva.

L' interès d' aquesta zona ve donat pel següent motiu: es podrien localitzar restes arqueològiques pertanyents als límits del *suburbium* de la ciutat romana i del traçat de la muralla d'època medieval.

Els objectius són recuperar les possibles restes arqueològiques que puguin aparèixer durant la realització de la rasa de 24 metres per part l'empresa FECSA ENDESA. El treball dels operaris de FECSA fou instal·lar una línia de baixa tensió soterrada per tal de donar llum al número 66 de la Rambla de Barcelona. Així doncs, la rasa s'obrí fins al carrer Ferran, 1 per tal de trobar la connexió elèctrica.

## **5 .METODOLOGIA**

El mètode de registre de les dades que facilita l'excavació s'inspira en el proposat per E. C. Harris i per A. Carandini (Harris 1979; Carandini, 1997). per al registre objectiu dels elements i estrats que s'exhumen, es realitza una numeració correlativa d'aquests, sota el nom d'unitats estratigràfiques (UE) que individualitza els uns dels altres. Cada UE es registra en una fitxa en què s'indica: la ubicació en el jaciment, les seves característiques físiques respecte a les altres unitats estratigràfiques amb les que es relaciona.

El material gràfic es compost per plantes i seccions que representen la successió estratigràfica i faciliten la comprensió diacrònica dels diferents estrats i finalment el material fotogràfic per a la constància visual dels treballs realitzats.

Per tal d'obrir part de la vorera per on havia de passar la rasa, els operaris d'ESPELSA han utilitzat en primer lloc el martell pneumàtic per poder trencar les rajoles i la seva preparació de formigó. Un cop s'han tret les rajoles, han acabat de rebaixar la rasa amb pic i pala. Aquests treballs han estat supervisats per un arqueòleg que ha detectat una estructura que ha estat netejada amb un paletí i una escombra i posteriorment dibuixada i fotografiada.

## 6. DESCRIPCIÓ DE LES TROBALLES

El dia 25 de novembre del 2004 van començar les tasques de reforç de la xarxa elèctrica a partir de la canalització en rasa i la instal·lació soterrada de cables de baixa tensió a la Rambla, 66 fins al c/ Ferran, 1 (districte Ciutat Vella), per tal de millorar el servei elèctric de la finca número 66 de la Rambla.

Per aquest motiu calia realitzar una extensió de cable elèctric de la Rambla, 66-62 i unir-ho a una extensió que passa pel carrer Ferran, 1. És per això que es portà a terme una canalització en rasa per a la instal·lació subterrània de la nova xarxa. Aquesta instal·lació s'ha realitzat a partir de l'obertura d'una rasa d'uns 24 metres de llarg, realitzada en tres trams (A-A', B-B' i C-C'). La rasa, paral·lela a la línia de façana, té una amplada de 0,40 m i una profunditat que oscil·la entre els 0'55 m i 0,62 m.

**Tram A-A':** Aquest tram que l'hem anomenat 100 es va realitzar el dia 25 de novembre del 2004, per tal d'observar els diferents serveis, visualitzar tots els cables elèctrics que es van anar trobant i condicionar-la per la instal·lació del cables de baixa tensió. Té una longitud de 9 metres, una amplada de 0'40 m, i una profunditat de 0,60 m. És paral·lela a la línia de façana que està a una distància de 0,30 m. Està situada entre la finca número 66 fins el número 64 de la Rambla de Barcelona.

La seqüència estratigràfica és la següent: un primer nivell de rajoles (UE 101) amb unes dimensions de 20x20x3 cm que formaven part de la vorera de la Rambla, un segon nivell de preparació de formigó (UE 102) de 20 centímetres de potència i un tercer nivell i darrer format per sauló (UE 103) de 0,37 m de potència i sense cap presència de material arqueològic

**Tram B-B':** El tram 200 té una longitud de 9 metres, una amplada de 0,40 m i una profunditat de 0,55 m. Com l'anterior rasa, és paral·lela a la línia de façana i està a una distància de 0,30 m. Està situada entre la finca número 64 i l'inici de la finca número 62 de la Rambla.

La seqüència estratigràfica és la següent: un primer nivell de rajoles (UE 201) amb unes dimensions de 20x20x3 cm que formaven part de la vorera de la Rambla, un segon nivell de preparació de formigó (UE 202) amb una potència de 0,17 m i un tercer nivell format per sauló (UE 203) amb una potència de 0,35 m a 0,20 m.

D' aquesta rasa cal destacar que s'ha localitzat una estructura (UE 204) per sota del nivell de formigó i que es recolza en el nivell de sauló. S'ha localitzat en un dels talls de la secció i per tant no s'ha pogut visualitzar tota l'estructura sencera.

Es tracta d' una filada de tres blocs de pedra calcària amb unes dimensions vistes de 1'10 m de llarg, amb una amplada de 0,15 m a 0,20 m, un gruix d' uns 0,15 m i s'ha localitzat a una cota de 7.64 metres s.n.m. Seguia la línia de la façana de l' edifici (NE-SW). Pel que fa a la cronologia, i tot i que no s' ha localitzat material associat, sembla que es tractaria d'una estructura molt moderna ja que el morter que s'ha localitzat és molt blanquinós i la cota on s'ha trobat és molt alta. Remarcar que estava una mica malmesa ja que havia estat trencada en diversos casos per tal de poder passar-hi antics serveis pel costat. No ha quedat afectada per l'obra ja que no obstaculitzava el pas dels cables de baixa tensió. Per tal de conservar-lo millor s'ha tapat amb un geotèxtil.

**Tram C-C'**: El tram 300 té una longitud de 6 m, una amplada de 0,40 m i una profunditat de 0,62 m. Com en les altres rases és paral·lela a la línia de façana i està a una distància de 0,30 m. Està situada entre el número 62 de la Rambla i el número 1 del carrer Ferran. El motiu de la seva obertura va ser la de localitzar la connexió elèctrica del carrer Ferran.

La seqüència estratigràfica és la següent: un primer nivell de rajoles (UE 301) amb unes dimensions de 20x20x 3 cm, un segon nivell de formigó (UE 302) amb una potència de 0,20 m. i un tercer nivell de sauló (UE 303) amb una potència de 0,39 m.

Finalment es va realitzar un sondeig que l'hem anomenat 400. Té 3m de longitud, 1,80 m d'amplada i una profunditat de 0,40 m. L'objectiu era detectar la connexió elèctrica vella i posteriorment tallar-la. Aquests treballs es van realitzar davant del número 66 de la Rambla de Barcelona.

La seqüència estratigràfica és la següent: un primer nivell de rajoles (UE 401) amb unes dimensions de 20x20x 3 cm, un segon nivell de formigó (UE 402) amb una potència de 0,20 m i un tercer nivell de sauló (UE 403) de 0,17 m. Una vegada es van finalitzar les tasques d'extracció del sauló, la intervenció arqueològica es va donar per acabada.

## **7. CONCLUSIONS**

Les conclusions que es poden extreure de la intervenció arqueològica realitzada des de La Rambla, 66 fins el carrer Ferran,1 degut a la canalització de la xarxa elèctrica de baixa tensió han estat molt escasses.

Tot i trobar-nos en una zona amb gran potencial arqueològic, el cert és que al llarg dels 24 metres de la rasa no s'han trobat evidències arqueològiques ni pel que fa a estructures ni a material ceràmic. Això es deu a que la rasa tenia poca potència, com a màxim 62 cm, i que es van resseguir antigues rases, com així ho corrobora el fet de trobar tants serveis i sauló.

L'única resta arqueològica que es va poder documentar es localitzà en la rasa 200. Es tractava d' una filada de tres blocs de calcària, UE 204, que seguia la mateixa orientació de la façana actual NW-SE. Aquest motiu ens fa pensar que la troballa arqueològica formés part d'un esglaió de l'entrada principal de l'anterior finca. Un fet que ens ha dificultat senyalar la seva cronologia és l'absència de material arqueològic associat a aquesta, tot i que tenia una aparença força moderna.

També s'ha de dir que la visió que es va poder tenir d'aquesta estructura fou molt parcial ja que va aparèixer en secció, desconeixent així, si les seves dimensions eren majors. També seria interessant recalcar que es trobava força malmesa, ja que varis serveis passaven tot just a la vora i no es descarta que per passar els diversos tubs s'hagués trencat part de l' estructura en qüestió.

## **8. BIBLIOGRAFIA**

ALBERCH I FUGUERAS *et alii*, " Ciutat Vella i Eixample" a *Els Barris de Barcelona*, Vol I, Ed. Enciclopèdia Catalana, Barcelona, 1999.

AMADES, Joan; *Històries i llegendes de Barcelona*, Vol II, Ed. 62, Barcelona, 1989.

ARRANT HERRERO, Manuel; *La Rambla de Barcelona: estudi d'història urbana*. Col·lecció Camí Real , N° 22. Barcelona, 2003.

BRAVO MORATA; *Las calles de Barcelona*, Vol I, Colección de Bolsillo Fenicia, Madrid, 1971.

CARANDINI, A.; *Historia de la tierra. Manual de excavación arqueológica*, Crítica, Barcelona. 1997.

CIRICI, Alexandre; *Barcelona pam a Pam*, Ed. Teide, Barcelona 1985.

CLARAMUNT, Salvador; *El Pla de Barcelona i la seva història*. A Actes I Congrés d'Història del Pla de Barcelona celebrat a l'Institut Municipal d'Història els dies 12-13 de Novembre 1982. Ed. La Magrana. Barcelona, 1984.

HARRIS, E.C.; *Principios de estratigrafía arqueológica*. Ed. Crítica. Barcelona, 1979.

HUERTAS, Josefa; "Muralla medieval de Barcelona: darreres intervencions arqueològiques". A *I Congrés d'arqueologia medieval i moderna a Catalunya: mancances i resultats*. Ed. Acram, Barcelona, 2000.



## 9. REPERTORI ESTRATIGRÀFIC

### Rasa 100

Fitxa d'Unitat Estratigràfica				UE :101
Sector: <b>Rambla 66</b> <b>Rasa 100</b>		Fase:	Cronologia: s. XX.	
DEFINICIÓ :	Nivell d'us.			
DESCRIPCIÓ :	Paviment de la vorera de la Rambla de Barcelona format per rajoles de 20x20x3 cm.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQUÈNCIA FÍSICA :	Igual a	101	Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a	102, 103	Es cobert per	
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	
Fitxa d'Unitat Estratigràfica				UE :102
Sector: <b>Rambla 66</b> <b>Rasa 100</b>		Fase:	Cronologia: s. XX.	
DEFINICIÓ :	Nivell d'aportació.			
DESCRIPCIÓ :	Nivell de preparació del paviment de fornigó. Té una potència de 0,20 m.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQUÈNCIA FÍSICA :	Igual a	102	Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a	103	Es cobert per	101
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	
Fitxa d'Unitat Estratigràfica				UE :103
Sector: <b>Rambla 66</b> <b>Rasa 100</b>		Fase:	Cronologia: s. XX.	
DEFINICIÓ :	Nivell de sorres			
DESCRIPCIÓ :	Nivell format per sauló amb una potència de 0,37 m.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQUÈNCIA FÍSICA :	Igual a	103	Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a		Es cobert per	102 i 101
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

**Rasa 200**

<b>Fitxa d'Unitat Estratigràfica</b>			<b>UE :201</b>	
<b>Sector: Rambla 66</b> <b>Rasa 200</b>		<b>Fase:</b>	<b>Cronologia: s. XX.</b>	
<b>DEFINICIÓ :</b>	Nivell d'ús			
<b>DESCRIPCIÓ :</b>	Paviment de la vorera de la Rambla de Barcelona format per rajoles de 20x20x3cm.			
<b>MATERIAL DIRECTOR :</b>				
<b>SEQUÈNCIA FÍSICA :</b>	<b>Igual a</b>	<b>201</b>	<b>Equivalent a</b>	
	<b>Rebleix a</b>		<b>Es reblert per</b>	
	<b>Cobreix a</b>	<b>202,203 i 204</b>	<b>Es cobert per</b>	
	<b>Talla a</b>		<b>Tallat per</b>	
	<b>Es recolza a</b>		<b>Se li recolza</b>	
	<b>S'entrega a</b>		<b>Se li entrega</b>	
<b>Fitxa d'Unitat Estratigràfica</b>			<b>UE :202</b>	
<b>Sector: Rambla 66</b> <b>Rasa 200</b>		<b>Fase:</b>	<b>Cronologia: s. XX.</b>	
<b>DEFINICIÓ :</b>	Nivell d'aportació.			
<b>DESCRIPCIÓ :</b>	Nivell de preparació del paviment de formigó. Té una potència de 0,17 m.			
<b>MATERIAL DIRECTOR :</b>				
<b>SEQUÈNCIA FÍSICA :</b>	<b>Igual a</b>	<b>202</b>	<b>Equivalent a</b>	
	<b>Rebleix a</b>		<b>Es reblert per</b>	
	<b>Cobreix a</b>	<b>203 i 204</b>	<b>Es cobert per</b>	<b>201</b>
	<b>Talla a</b>		<b>Tallat per</b>	
	<b>Es recolza a</b>		<b>Se li recolza</b>	
	<b>S'entrega a</b>		<b>Se li entrega</b>	
<b>Fitxa d'Unitat Estratigràfica</b>			<b>UE :203</b>	
<b>Sector: Rambla 66</b> <b>Rasa 200</b>		<b>Fase:</b>	<b>Cronologia: s. XX.</b>	
<b>DEFINICIÓ :</b>	Nivell de sorres			
<b>DESCRIPCIÓ :</b>	Nivell format per sauló amb una potència de 0,20 a 0,35 m.			
<b>MATERIAL DIRECTOR :</b>				
<b>SEQUÈNCIA FÍSICA :</b>	<b>Igual a</b>	<b>203</b>	<b>Equivalent a</b>	
	<b>Rebleix a</b>		<b>Es reblert per</b>	
	<b>Cobreix a</b>		<b>Es cobert per</b>	<b>201 i 202</b>
	<b>Talla a</b>		<b>Tallat per</b>	
	<b>Es recolza a</b>	<b>204</b>	<b>Se li recolza</b>	
	<b>S'entrega a</b>		<b>Se li entrega</b>	

<b>Fitxa d'Unitat Estratigràfica</b>			<b>UE :204</b>	
Sector: <b>Rambla 66</b> <b>Rasa 200</b>		Fase:	Cronologia: s. XX.	
DEFINICIÓ : Estructura				
DESCRIPCIÓ : Filada de tres blocs de calcària amb una longitud de 0,35 a 0,37 m, una amplada de 0,15 m a 0,20m i un gruix de 0,13 a 0,15 m. Aquestes estaven lligades entre si amb morter blanc.				
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :				
Igual a	204	Equivalent a		
Rebleix a		Es reblert per		
Cobreix a	203	Es cobert per	201 i 202	
Talla a		Tallat per		
Es recolza a		Se li recolza	203	
S'entrega a		Se li entrega		

### Rasa 300

<b>Fitxa d'Unitat Estratigràfica</b>			<b>UE :301</b>	
Sector: <b>Rambla 66</b> <b>Rasa 300</b>		Fase:	Cronologia: s. XX.	
DEFINICIÓ : Nivell d'us.				
DESCRIPCIÓ : Paviment de la vorera de la Rambla de Barcelona. Cada rajola té les següents dimensions 20x20x3				
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :				
Igual a	301	Equivalent a		
Rebleix a		Es reblert per		
Cobreix a	302 i 303	Es cobert per		
Talla a		Tallat per		
Es recolza a		Se li recolza		
S'entrega a		Se li entrega		

<b>Fitxa d'Unitat Estratigràfica</b>			<b>UE :302</b>	
Sector: <b>Rambla 66</b> <b>Rasa 300</b>		Fase:	Cronologia: s. XX.	
DEFINICIÓ : Nivell d'aportació.				
DESCRIPCIÓ : Nivell de preparació del paviment de formigó amb una potència de 0,20 m				
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :				
Igual a	302	Equivalent a		
Rebleix a		Es reblert per		
Cobreix a	303	Es cobert per	301	
Talla a		Tallat per		
Es recolza a		Se li recolza		
S'entrega a		Se li entrega		

<b>Fitxa d'Unitat Estratigràfica</b>			<b>UE :303</b>	
<b>Sector:</b> Rambla 66 Rasa 300		<b>Fase:</b>		<b>Cronologia:</b> s. XX.
<b>DEFINICIÓ :</b>	Nivell de sorres			
<b>DESCRIPCIÓ :</b>	Nivell format per sauló amb una potència de 0,39m.			
<b>MATERIAL DIRECTOR :</b>				
<b>SEQÜÈNCIA FÍSICA :</b>	<b>Igual a</b>	303	<b>Equivalent a</b>	
	<b>Rebleix a</b>		<b>Es reblert per</b>	
	<b>Cobreix a</b>		<b>Es cobert per</b>	301 i 302
	<b>Talla a</b>		<b>Tallat per</b>	
	<b>Es recolza a</b>		<b>Se li recolza</b>	
	<b>S'entrega a</b>		<b>Se li entrega</b>	

### Sondeig 400

<b>Fitxa d'Unitat Estratigràfica</b>			<b>UE :401</b>	
<b>Sector:</b> Rambla 66 Sondeig 400		<b>Fase:</b>		<b>Cronologia:</b> s. XX.
<b>DEFINICIÓ :</b>	Nivell d'us.			
<b>DESCRIPCIÓ :</b>	Paviment de la vorera de la Rambla de Barcelona. Cada rajola té les següents dimensions 20x20x3			
<b>MATERIAL DIRECTOR :</b>				
<b>SEQÜÈNCIA FÍSICA :</b>	<b>Igual a</b>	401	<b>Equivalent a</b>	
	<b>Rebleix a</b>		<b>Es reblert per</b>	
	<b>Cobreix a</b>	402 i 403	<b>Es cobert per</b>	
	<b>Talla a</b>		<b>Tallat per</b>	
	<b>Es recolza a</b>		<b>Se li recolza</b>	
	<b>S'entrega a</b>		<b>Se li entrega</b>	

<b>Fitxa d'Unitat Estratigràfica</b>			<b>UE :402</b>	
<b>Sector:</b> Rambla 66 Sondeig 400		<b>Fase:</b>		<b>Cronologia:</b> s. XX.
<b>DEFINICIÓ :</b>	Nivell d'aportació.			
<b>DESCRIPCIÓ :</b>	Nivell de preparació del paviment de formigó amb una potència de 0,20 m			
<b>MATERIAL DIRECTOR :</b>				
<b>SEQÜÈNCIA FÍSICA :</b>	<b>Igual a</b>	402	<b>Equivalent a</b>	
	<b>Rebleix a</b>		<b>Es reblert per</b>	
	<b>Cobreix a</b>	403	<b>Es cobert per</b>	401
	<b>Talla a</b>		<b>Tallat per</b>	
	<b>Es recolza a</b>		<b>Se li recolza</b>	
	<b>S'entrega a</b>		<b>Se li entrega</b>	

<b>Fitxa d'Unitat Estratigràfica</b>			<b>UE :403</b>	
<b>Sector:</b> <b>Rambla 66</b> <b>Sondeig 400</b>		<b>Fase:</b>		<b>Cronologia:</b> s. XX.
<b>DEFINICIÓ :</b>	Nivell de sorres			
<b>DESCRIPCIÓ :</b>	Nivell format per sauló amb una potència de 0,17 m.			
<b>MATERIAL DIRECTOR :</b>				
<b>SEQÜÈNCIA FÍSICA :</b>	<b>Igual a</b>	<b>403</b>	<b>Equivalent a</b>	
	<b>Rebleix a</b>		<b>Es reblert per</b>	
	<b>Cobreix a</b>		<b>Es cobert per</b>	<b>402 i 401</b>
	<b>Talla a</b>		<b>Tallat per</b>	
	<b>Es recolza a</b>		<b>Se li recolza</b>	
	<b>S'entrega a</b>		<b>Se li entrega</b>	

## 10. DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA



Foto 1: Detall del tram 100 de la rasa



Foto 2: Detall del tram 300 de la rasa.



Foto 3: Detall del tram 200 de la rasa.



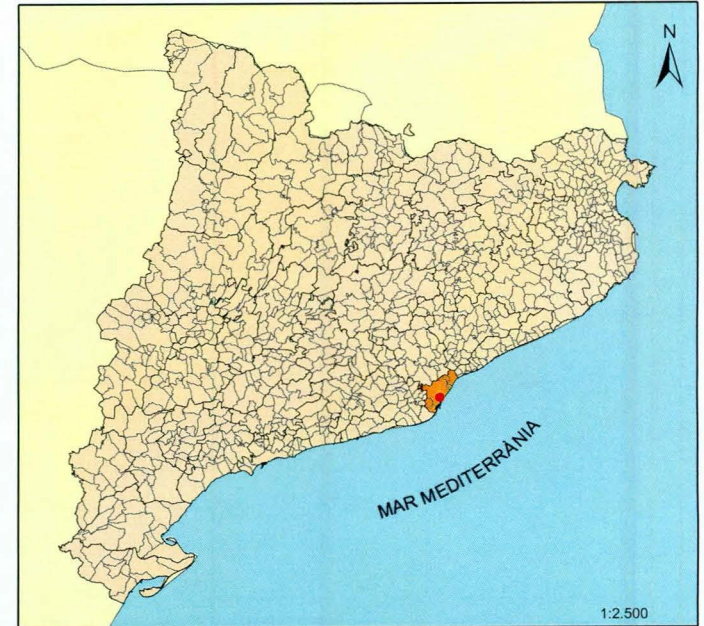
Foto 4: Detall del sondeig 400 on s'han localitzat nombrosos serveis.



Foto 5: Estructura 204.



## **11. DOCUMENTACIÓ PLANIMÈTRICA**



**LOCALITZACIÓ GEOGRÀFICA**

NOM DEL PROJECTE: IINTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA PREVENTIVA A LA RAMBLA, 62, 66/ FERRAN 1  
Codi MHCB: 274/04

MUNICIPI/S: BARCELONA

COMARCA/QUES: EL BARCELONÈS

PROVÍNCIA: BARCELONA



gestió i difusió del patrimoni arqueològic i històric

DISENY I ELABORACIÓ: ALEX MORENO, DAVID SOLER  
BASE CARTOGRÀFICA: INSTITUT CARTOGRÀFIC DE CATALUNYA  
PROJECCIÓ UTM FUS 31N AMB DATUM EUROPEU DE 1950 (PARÀMETRES ICCUB)

FULL 1





